

เรียบเรียง โดย

อ. มงคลกษณ์ ใจสงฆ์

4.

การขงอญกัษั วัยรุ่น มิตรภาพ
และความรัก ในนวนิยาย
เรื่อง โมลัน ขงอญโลก ขง
อแล็ง ฟุร์นึเยร์

อแล็ง ฟุร์นึเยร์ (Alain-Fournier) เป็นนามปากกาของ อองรี—อัลบอง ฟุร์นึเยร์ (Henri-Alban Fournier) นักเขียนชาวฝรั่งเศสผู้นี้ เกิดเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม ค.ศ. 1886 ที่เมือง ลา ชาเปล - ดองกียง (La Chapelle d'Anguillon) ในแคว้นซาร์ (Char) บิดาและมารดาของเขา เป็นครูเมืองเล็ก ๆ คือเมืองโซลอญและเมืองบาส-เบรี (Sologne, Bas-Berry) ฟุร์นึเยร์ เรียนหนังสืออยู่กับบิดามารดาแล้วจึงไปต่อชั้นมัธยมที่ปารีส เขาเด็กล้มความตั้งใจที่จะสอบเข้าโรงเรียนนายเรือที่เมืองเบรสต์ (Brest) เมื่อแน่ใจว่าจากชนบทที่เขารักอย่างฝังจิตฝังใจไปไม่ได้ ฟุร์นึเยร์หันมาเรียนปรัชญาที่เมืองบูร์จ (Bourges) ควบไปกับสอนวรรณคดีที่โรงเรียนลากานูต (Lakanal) ที่เมืองโซ (Sceaux) เขาได้รู้จักกับ แจกซ์ ริวเยร์ (Jacques Rivière) ผู้กลายเป็นเพื่อนสนิทที่สุดและน้องเขยของเขาที่โรงเรียนนี้ ชายหนุ่มทั้งสองเป็นเพื่อนสนิทกันเพราะมีนิสัยเหมือนกัน เขาทั้งสองค้นหาความจริงและความงามของงานศิลปะทุกแขนง เช่น ภาพเขียน ดนตรี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณคดี

เขาชื่นชมนักเขียนอายุน้อย ๆ ซึ่งยังไม่มีใครรู้จักเลยในสมัยนั้น เช่น โคลแดล เปกีเย่ และ วาเลรี (Craudel, Péguy, Valéry) นักเขียนเหล่านี้กลายเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงในปัจจุบันนี้

ฟูร์นิเยร์พบกับหญิงสาวในฝันของเขาเมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1905 ความรักที่เขามีต่อเธอเป็นความรักอันยิ่งใหญ่ เธอเป็นแบบฉบับของ อีวอน เดอ กาลเล่ (Yvonne de Galaés) นางเอกของเรื่อง โมลัน ผจญโลก (Le Grand Meaulnes) เขาพบกันในเวลาอันสั้น คือ เคยสนทนากันระหว่างไปเดินเล่นริมฝั่งแม่น้ำแซนเพียงครั้งเดียว เขาเที่ยวค้นหาเธอเป็นเวลานานถึง 8 ปี ระยะ 8 ปีนี้เป็นเวลาที่ดวงใจของเขาปวดร้าวทุกข์ทรมานด้วยฤทธิ์ของความรัก เขาพบเธออีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. 1913 แต่ “หญิงสาวแสนสวย” คนนี้แต่งงานมีบุตรสองคนแล้ว

หลังจากถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารเป็นเวลา 2 ปี เขาหันมาออกวารสารวรรณคดี เขียนโคลง เรียงความ เรื่องสั้นซึ่งต่อมามีผู้รวบรวมพิมพ์เป็นเล่มชื่อ Mirades (1924)

เรื่องโมลันผจญโลกออกสู่สายตาประชาชนหลังจากการพบกับหญิงสาวในฝันครั้งสุดท้ายประมาณสามเดือน ฟูร์นิเยร์เขียนถึงความรักแสนเศร้าซึ่งมีอิทธิพลใหญ่หลวงต่อชีวิตของเขา

* ร้อยเอกฟูร์นิเยร์ถึงแก่กรรมในสนามรบที่ เอปาร์จ (Eparges) เมื่อวันที่ 22 กันยายน ค.ศ. 1914

ฟูร์นิเยร์ อุทิศนวนิยายเรื่องโมลันผจญโลก ให้ไอซาเบล Isabelle Rivière) น้องสาวของเขา เธอนำจดหมายส่วนตัวของพี่ชายมาพิมพ์เผยแพร่หลายชุดด้วยกันคือ

จดหมายถึงเบ (Lettres au Petit B.)

จดหมายถึงครอบครัว (Lettres d'Alain Fournier à Sa Famille)

นอกจากนี้เธอยังเขียนบันทึกความทรงจำเกี่ยวกับพี่ชายของเธออีกด้วย
โดยให้ชื่อว่า

Images d'Alain Fournier

ฟูร์นิเยร์เขียนโมลันผจญโลกก่อนสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง บรรยายภาพ
ของนวนิยายเรื่องนี้คือ ชนบทฝรั่งเศสที่สวยงามและเงียบสงบ โมลันผจญโลก
เป็นนวนิยายสัญลักษณ์นิยมเกี่ยวกับการหลบลี้จากความเป็นจริงของชีวิต
เป็นความโหยหาและความต้องการอันซ่อนเร้นแต่เต็มไปด้วยพลัง ฟูร์นิเยร์
พูดถึงโลกอันสวยงาม เขาทำให้เห็นความลึกซึ้งของสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ในโลกนี้
ด้วยวิธีเขียนเศร้า ๆ ในทำนองเดียวกับเจราร์ด เดอร์ แนร์วาล (Gérard de
Nerval) เวลาที่เขาเขียนซิลวี (Sylvie) หรือ โพรมองแต็ง (Fromentin) กับ
นวนิยายเรื่องโดมินีก (Dominique)

นอกจากฟูร์นิเยร์เป็นนักเขียนสัญลักษณ์นิยมแล้ว เขายังเป็นนักเขียน
ที่เคารพความจริงมากคนหนึ่ง ฟูร์นิเยร์ บรรยายชีวิตของพวกยิบซีผ่านทาง
กานาช (Ganache) ได้อย่างเป็นจริงที่สุด ผู้อ่านจึงมองเห็นภาพโรงเรียนใน
ชนบทเล็ก ๆ ตามแบบฉบับฝรั่งเศส บรรยายภาพของโรงเรียนแบบนี้ คือ การ
เขียนตามคำบอก คณิตศาสตร์ เวรทำความสะอาดห้องเรียน การทะเลาะ
วิวาทชกต่อยกัน การหลอกล้อครู การปลุกไล่กัน เวลาเข้าแถวและออกไป
ทัศนศึกษา เป็นต้น โรงเรียนตามชนบทนี้ค่อนข้างอัดคัดแต่ก็ยินดีต้อนรับ
ทุก ๆ คน บางครั้งเมื่ออากาศหนาวมาก ๆ ก็ต้องทำอาหารและตากผ้าในห้อง
เรียนเพื่อประหยัดเชื้อเพลิง โกลเลตต์ (Colette) นักเขียนนวนิยายสตรีเรื่องนาม
ของฝรั่งเศสอีกผู้หนึ่งเคยเขียนไว้ในบันทึกชีวิต (Journal à Rebours) ว่า
สถานที่ที่เธอได้รับการศึกษามานั้นไม่ใช่โรงเรียน แต่เป็นสวรรค์ของเทพบุตร

และเทพธิดาน้อย ๆ ผู้สนุกสนานไปกับการทำอาหารรับประทานในชั้นเรียน
กับพวกครู

นักวิจารณ์บางคนกล่าวว่าฉากชนบทของฟูร์นิเยร์เป็นเพียงส่วนประกอบ
ของนวนิยายรักเท่านั้น แต่เขาเหล่านั้นก็ยอมรับว่าฟูร์นิเยร์ มีวิธีบรรยายที่ดีไม่
ยิ่งหย่อนไปกว่าวิธีของนักเขียนเรื่องชนบทผู้ยิ่งใหญ่เช่น จอร์จ ซองค์ (George
Sand) การบรรยายแบบสัจจะนิยมของเขาในนวนิยายสัญลักษณ์นิยมเกี่ยวกับ
กับการผจญภัยและโลกแห่งความฝัน ทำให้คิดว่า ฟูร์นิเยร์อาจได้รับอิทธิพล
มาจาก เจราร์ด เดอแนร์วาล (Gérard de Nerval) และนวนิยายโรแมนติก
ของเยอรมัน

ฟูร์นิเยร์มีวิธีการเขียนที่น่าสนใจอีก คือเขาแยกตัวของเขาเองออกเป็น
ตัวละครได้ถึงสามคนด้วยกันคือ ฟรองซัวส์ เซอแรล ออกุสแต็ง โมลัน และ
ฟรังซ์ เดอ กาลิ่

เรื่องโมลันผจญภัยนี้ประกอบด้วยหัวข้อใหญ่ ๆ 3 หัวข้อด้วยกันคือ

1. การผจญภัย

โมลันเป็นลูกชวานาฐานะดี เขากำพร้าบิดาตั้งแต่เด็ก มารดาของเขา
พุ่มใจในตัวเขามากแม้ว่าเธอมักจะรู้สึกหนักใจเวลาที่เขาทำอะไรแผลง ๆ เช่น
หนีเที่ยว เธอยกโทษให้เขาตลอดเวลาเพราะโมลันคือตัวแทนของสามีผู้ล่วง
ลับไปแล้วของเธอนั่นเอง เธอส่งโมลันเข้าเป็นนักเรียนประจำโดยพักกับ
ครอบครัวของ ฟรองซัวส์ เซอแรล (Francois Seurel) ผู้เล่าเรื่องนี้ที่เมือง
โซลญู (Sologne) บิดามารดาของฟรองซัวส์เป็นครู โมลันกลายเป็นขวัญใจ
ของเพื่อนร่วมโรงเรียนโดยเฉพาะฟรองซัวส์เพราะเขามีบุคลิกเป็นผู้นำ และ
มีลักษณะท่าทางเก่งกล้า โมลันเป็นคนแปลก แข็งแรงและล้าสันตามแบบ
ฉบับของเด็กชายชวานาทั้งหลาย

คำที่สำคัญที่สุดของนวนิยายเรื่องนี้คือคำว่า “ผจญภัย” บางครั้งผู้แต่งใช้คำอื่นที่หมายถึงการผจญภัยแทนเช่น “นักเดินทาง” “ลมพัด” “ชีวิตใหม่” และ “การพ้นจากเครื่องพันธนาการ” เป็นต้น

โมลันออกผจญภัยถึงสี่ครั้งด้วยกันคือ.

ก. เมื่อเขาหนีโรงเรียนและหลงทางจนไปพบหญิงสาวในฝันในดินแดนประหลาดที่เขาไม่อาจลืมได้

ข. การเดินทางไปเรียนที่ปารีสโดยปราศจากความหวังหรือความตั้งใจใดๆ ทั้งสิ้น

ค. การเดินทางไปบูร์จ และปารีสกับวาโลงติน (Valentine) ผู้ที่เขาได้ช่วยชีวิตไว้ เขาถือว่าการช่วยชีวิตวาโลงตินเป็นหน้าที่อันศักดิ์สิทธิ์

ง. การค้นหาวาโลงตินและฟรังซ์ (Frantz) เพื่อรักษาสัญญาที่ให้ไว้แก่ฟรังซ์ เดอ กาล่ ผู้เร่ร่อนไปเพราะสิ้นหวังที่จะแต่งงานกับวาโลงตินคู่หมั้นสาว ฟรังซ์เห็นแก่ตัวเกินไปเขากลับมาเรียกร้องเอาตัวโมลันไปในคืนวันแต่งงานของโมลันนั่นเอง การแต่งงานของโมลันไม่ใช่จุดสำคัญของเรื่องโมลันผจญโลกเสียงเรียกของฟรังซ์ได้ผล เพราะโมลันเป็นชายหนุ่มที่มีความจริงใจและซื่อสัตย์ต่อคำมั่นสัญญาอันเป็นลักษณะหนึ่งที่ทำให้เขาเป็นผู้นำของเพื่อนๆ เมื่อครั้งยังเป็นนักเรียน ความเห็นแก่ตัวของฟรังซ์และความเสียสละของโมลันทำให้ผู้อ่านนึกถึงตอนจบของเรื่อง แอร์นันี่ (Hernani) ที่คู่แต่งงานต้องฆ่าตัวตายเพราะสัญญาที่ให้ไว้แก่แม่เจ้าเล่ห์

การผจญภัยครั้งนี้มิใช่ครั้งสุดท้ายของโมลัน เขาและลูกสาวจะต้องออกผจญภัยร่วมกันอีกจนตลอดชีวิตของเขาทั้งสองทีเดียว

2. วัยรุ่น

ฟรองซัวส์ เซอแรล บอกกับเราว่าเขาคอยที่จะให้โมลันทำอะไรแปลกพิเศษที่จะเปลี่ยนแปลงทุกสิ่งทุกอย่างอยู่เสมอและการกระทำนี้จะเป็นสัญลักษณ์ว่าชีวิตวัยรุ่นสิ้นสุดลงแล้วฟูร์นเียร์เปรียบเทียบโมลันกับโรบินสัน ครูโซผู้ซึ่งต้องแยกจากครอบครัวเพราะรักที่จะผจญภัย ชีวิตวัยรุ่นนั้นสวยงามเพราะเต็มไปด้วยความกระตือรือร้นที่จะค้นพบและความรู้สึกตื่นตาตื่นใจไปกับสิ่งที่ได้พบ ระยะเวลาชีวิตยังไม่ต้องเดินตามกฎเกณฑ์ใดๆ โมลันไม่เคยสิ้นการผจญภัยของเขาคราวหนึ่โรงเรียนเลย เขาได้พบเด็กหญิงสวยที่สุดเท่าที่เขาคิดว่าจะได้พบในโลกนี้ เขาหลงรักเธอตั้งแต่วัยแรกพบ ฟูร์นเียร์อาจได้แรงดลใจเกี่ยวกับความรักและความฝันของเด็กนี้มาจากโคลงของโม่เตเดอแลร์ (Baudelaire) คือ โมเอสต้าและ เอราบันด้า (Moesta et Errabunda) ที่รำพันถึงสวรรค์อันสวยงามของความรักวัยเด็ก (“Muis le vert paradis des amours infantines..”)

ความฝันและความรักของโมลันหนุ่มน้อยเป็นสัญลักษณ์ของความต้องการหลีกหนีไปจากโลกแห่งความเป็นจริงเช่นเดียวกับม้าที่พยศไม่ยอมให้โมลันพาไปเข้าคอก วัยเยาว์เป็นวัยที่ถือความฝันเป็นสิ่งสำคัญ ความฝันเป็นสิ่งเดียวที่ดูเป็นจริงที่สุดในโลกนี้

ฟูร์นเียร์ไม่ได้กล่าวถึงชีวิตวัยรุ่นในแง่ของความฝันและการผจญภัยเท่านั้น เขาเขียนถึงเด็กๆ ตามความเป็นจริงด้วยคือเด็กๆ ที่แบ่งลูกหินกันเล่น แบ่งช็อกโกแลตกันรับประทาน เด็กๆ ที่ถูกลงโทษเวลาทำผิด เด็กๆ ที่ถือว่าต้องรักษาความลับของเพื่อนไว้จนสุดชีวิตของตน ชีวิตวัยรุ่นนั้นเต็มไปด้วยความอบอุ่น เด็กเอาชนะโลกได้ด้วยสัญชาตญาณ โมลันไม่เคยกลัวสิ่งใดเลย แม้แต่ลมหนาวยะเยือกของเดือนธันวาคม วัยรุ่นเป็นวัยของพลัง ออกุ๊สแต็ง โมลัน (Augustin Meaulnes) ไม่เคยย่อถอยต่อสิ่งใด พลังนี้เป็นคุณสมบัติของ

โม่สันไปจนกระทั่งเขาเติบโตเป็นชายหนุ่มเต็มตัว เขาก่อนาคคชของโลกไว้ใน
อุ้งมือ ออกุสแต็งหนุ่มเป็นตัวแทนของความกระตือรือร้นของคนวัยเดียวกัน
กับเขา นักศึกษาหนุ่มผู้นี้ไม่ต้องการมีชีวิตอยู่ในจักรวาลอันวุ่นวายของพวกเขา
ผู้ใหญ่ความสุขที่แท้จริงไม่มีในโลกแบบนี้ (ดูจดหมายของฟูร์นิเยร์ถึงจาคส์
รวิแยร์ ฉบับวันที่ 4 เมษายน ค.ศ. 1910 "... La Véritable joie n'est pas
de ce monde...") โม่สันพอใจที่จะออกผจญภัยค้นหาฝรั่งเศส และ วาลองติน
การผจญภัยนี้เป็นสัญลักษณ์ของการค้นหาตัวเอง การกินคืออยู่ที่มีความสุขและ
พอใจกับครอบครัวแบบที่โฟลแบร์ (Flaubert) โจมตีไม่ใช่สิ่งที่โม่สันต้องการ

3. ความรักและมิตรภาพ

มิตรภาพมีบทบาทสำคัญในนวนิยายของฟูร์นิเยร์เรื่องนี้ มิตรภาพส่งเสริม
ให้ความรักสูงส่ง โม่สันรักและบูชาอ็วอน เดอ กาลแต้โซคชะตาผลัดกันให้เขา
ไปสนิทสนมกับวาลองตินคู่หมั้นของฝรั่งเศสที่ชายของอ็วอน วาลองตินไม่ยอม
แต่งงานกับฝรั่งเศสในขั้นแรก: เพราะคิดว่าเธอไม่คู่ควรกับเขา เธอไม่ทราบว่าการ
กระทำดังกล่าวทำให้ฝรั่งเศสเดลิเดเปิดเบิ่งไป ออกุสแต็ง กลับมาแต่งงานกับอ็วอน
รักวัยรุ่นของเขาแต่เขาก็ยอมสละความสุขอันยิ่งใหญ่ไปตามหาวาลองแต้ตาม
คำเรียกร้องของฝรั่งเศส โม่สันยอมสละการแต่งงานเพื่อมิตรภาพ อ็วอนผู้บริสุทธิ์
ต้องตาย เธอเป็นอีกผู้หนึ่งที่เสียสละเพื่อมิตรภาพของสามีกับพี่ชายร่วมสาย
โลหิตของเธอ

ตัวแทนของมิตรภาพที่ดีที่สุดในเรื่องโม่สัน: เผลอโลกนี้คือ ฟรองซัวส์
เชอแรล เขาเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของออกุสแต็ง ความรู้สึกที่เขามีต่อออกุสแต็ง
นั้นแผ่ไปถึงอ็วอนด้วย มิตรภาพที่เขายื่นให้อ็วอนนั้นใกล้เคียงกับความรัก
ตามแบบของเพลโตมากที่สุดทีเดียว เมื่ออ็วอนจากไปแล้วและโม่สันก็หายสาบสูญ
ไป ฟรองซัวส์ถ่ายทอดความรักที่มีต่อคนทั้งสองให้ลูกสาวของคนคู่นี้ เขารักเธอ

มากจนไม่อยากให้โมลีนกลับมาเพราะเขาไม่อยากพรากจากเธอ เธอเป็นสมบัติ
ชิ้นเดียวที่มีค่ายิ่งของเขา แต่และแล้วโมลีนก็กลับมาพร้อมข่าวสัจจะมีชีวิตอยู่ได้
ก็ด้วยความรักของผู้อื่นตลอดไป (“Je vivrai l’amour des autres”)

ชีวิตวัยรุ่น การผจญภัย ความรักและมิตรภาพรวมกันเป็นความงามอัน
แสนเศร้า วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องสิ้นสุดลงวันหนึ่ง แต่วัยนี้ก็เป็นวัยที่ทุกคน
ใฝ่ฝันถึงอดีตมากกว่าปัจจุบันเสมอสำหรับคนที่รู้จักระลึกถึงความหลัง คนที่ไม่
รู้จักฝันมีชีวิตอยู่ไปวันหนึ่ง ๆ จะไม่มีวันรู้จักชีวิตอันสวยงามเลย มิตร-
ภาพทำให้ความรักบริสุทธิ์และมิตรภาพคือความรู้สึกสูงส่งที่สุดที่มนุษย์จะพึง
มีได้โมลีนยอมสละครอบครัวเพื่อมิตรภาพ อีวอนต้องตายไปในขณะที่เขาไม่อยู่
แต่เมื่อเขากลับมาความรักก็ยกโทษให้เขาโดยทั้งตัวแทนของอีวอนไว้ให้อยู่กับ
เขาตลอดไป

บรรณานุกรม

1. Moisson, Jacques et Vazquez-Bigi, Manuel.
“Le Grand Meaulnes: Errance, jeunesse, amour” Bulletin de l’Associa-
tion Internationale des docteurs (Lettres) de Université de Paris et des
autres universités de France no. 34 ประจำเดือน พฤศจิกายน ค.ศ. 1973
ปารีส หน้า 17—19
2. วรณี จันทราทิพย์ *โมนผจญโลก* (แปล) พ.ศ. 2508 พิมพ์ที่
สำนักพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ 409 หน้า
3. Alain-Fournier, *Le Grand Meaulnes*. Le Livre de poche.
Emile—Paul frères ค.ศ. 1913 ปารีส 248 หน้า
4. Lanson, G. *Histoire de la Littérature française*. Librairie
Hachette ค.ศ. 1970 ปารีส 1441 หน้า